

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 437/2019-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP-1226/JU-KE-2019 z 22. augusta 2019 a uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 7 Tp 23/2019 z 24. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 17. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP-1226/JU-KE-2019 z 22. augusta 2019 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) a uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 Tp 23/2019 z 24. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce bola predbežne prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v čase vznesenia obvinenia pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov mu nebolo umožnené navrhnúť vypočutie svedka a že pred vznesením obvinenia mu nebol ustanovený právny zástupca. Ďalej namieta, že ani pri rozhodovaní o jeho prvotnom vzatí do väzby mu nebol ustanovený právny zástupca.

4. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu podanie z 24. októbra 2019 označené ako „*Oprava podania ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy*“, v ktorom požiadal o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o jeho ústavnej sťažnosti, pričom odkázal na svoje majetkové pomery a na to, že v jeho veci nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, keďže jeho sťažnosť spĺňa všetky náležitosti. Zároveň doplnil petit svojej ústavnej sťažnosti.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jeho v petite ústavnej sťažnosti označených práv uznesením o vznesení obvinenia a napadnutým uznesením okresného súdu, prikázal okresnému súdu konať spravodlivo a zákonne, nariadil jeho prepustenie z väzby na slobodu a priznal mu primerané finančné zadost'účinenie v sume 5 500 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojich práv uznesením o vznesení obvinenia a napadnutým uznesením okresného súdu z dôvodu, že mu

pri vznesení obvinenia a ani pri rozhodovaní o prvotnom vzatí do väzby nebol ustanovený právny zástupca. Taktiež namieta, že pri rozhodovaní o vznesení obvinenia mu nebolo umožnené navrhnúť vypočutie svedka.

13. Ústavný súd hneď na úvod konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa viaceré zákonom o ústavnom súde vyžadované náležitosti, čo by samo osebe zakladalo dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde ako návrhu, ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom.

14. Ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu, resp. jeho kópiu ústavnému súde sťažovateľ vôbec nepredložil (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Navyše, neosvedčil včasnosť podania svojej ústavnej sťažnosti (§ 124 zákona o ústavnom súde) a ani vyčerpanie všetkých jemu dostupných opravných prostriedkov proti ním napádaným rozhodnutiam (§ 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

15. Odhliadnuc od uvedených nedostatkov, majúc na zreteli postavenie sťažovateľa a práva podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie v konaní pred ústavným súdom namieta [okrem iných právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru, ktoré v zmysle dohovoru patrí medzi najdôležitejšie práva v „demokratickej spoločnosti“ (pozri rozsudok vo veci Ladent proti Poľsku z 18. 3. 2008, sťažnosť č. 11036/03, bod 45)], ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa aspoň stručne aj priamo k námietkam sťažovateľa.

16. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že povinná obhajoba z dôvodu väzobného stíhania obvineného podľa § 37 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzniká až vykonateľnosťou rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie alebo súdu o vzatí do väzby (§ 83 ods. 1 a 3, § 184 ods. 2 Trestného poriadku), nepôsobí spätne a nemá preto vplyv na zákonosť predchádzajúcich úkonov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 5/2012 z 21. februára 2010).

17. Zo sťažovateľom predložených dokumentov vyplýva, že po jeho vzatí do väzby mu bol opatrením sp. zn. 7 Tp 23/2019 z 26. augusta 2019 ustanovený obhajca JUDr. Milan Kuzma. Z predložených dokumentov ďalej vyplýva, že sťažovateľ následne s pomocou ustanoveného obhajcu požiadal o prepustenie z väzby na slobodu.

18. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že čl. 5 dohovoru neobsahuje výslovnú zmienku o práve na právnu pomoc. Článok 5 dohovoru totiž obsahuje pružnejšie procedurálne požiadavky ako čl. 6 dohovoru, pričom je oveľa prísnejší vo vzťahu k požiadavke rýchlosti. Nie je preto povinnosťou orgánov vyčkávať, kým zadržaný sám využije právnu pomoc, resp. nie je ich povinnosťou poskytnúť mu bezplatnú právnu pomoc v rámci konania podľa čl. 5 dohovoru (pozri rozsudok vo veci Karachentsev proti Rusku zo 17. 4. 2018, sťažnosť č. 23229/11, bod 62; tiež rozsudok vo veci Lebedev proti Rusku z 25. 10. 2007, sťažnosť č. 4493/04, bod 84).

19. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že pri rozhodovaní o vznesení obvinenia mu nebolo umožnené podať návrh na vypočutie svedka, resp. svedkov, ústavný súd poukazuje na to, že v tom čase sťažovateľ nebol ešte (ani) obvinený, a teda mu takéto právo neprislúchalo. Navyše, ak mal sťažovateľ pochybnosti o zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, mohol proti nemu podať opravný prostriedok (sťažnosť).

20. Sťažovateľ v doplnení svojej ústavnej sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, pričom poukázal na svoje majetkové pomery a na to, že v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

21. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svoje majetkové pomery v doplnení ústavnej sťažnosti nijakým spôsobom nepreukázal. Ústavný súd však sťažovateľa na ich preukázanie nevyzýval, pretože aj ak by ústavný súd považoval podmienku majetkových pomerov v tomto prípade za splnenú, z už uvedeného (pozri body 16 až 19 tohto uznesenia) vyplýva, že v tejto ústavnej sťažnosti by išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

22. Ústavný súd vzhľadom na uvedené odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde ako návrh, ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, a návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel.

23. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu